

Täysistunto

Torstai 4.2.2021 klo 16.01—19.04

13. Lakialoite laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 40/2020 vp Heikki Autto kok ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.05 **Heikki Autto kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Koronapandemia johti keväällä 2020 laajoihin ja käytännössä jo vuoden jatkuneisiin yhteiskunnan normaalin toiminnan merkittäviin rajoituksiin. Nämä rajoitukset ovat taloudellisista elvytystoimista huolimatta ja näiden poikkeuksellisten olojen edelleen pitkittyessä aiheuttaneet merkittäviä menetyksiä monille elinkeinoille. Ahtaalle joutuneet yrittäjät vaativat oikeutusti maan hallitukselta ja eduskunnalta aktiivisuutta etsiä ja kiireisesti toteuttaa lisää keinoja uuden talouskasvun edellytysten parantamiseksi ja konkurssiaallon estämiseksi.

Arvoisa rouva puhemies! Pelkästään Lapin maakunnassa matkailutoimialan suora liikevaihto siihen liittyvine palveluineen on noin miljardi euroa, kerrannaisvaikutukset puolitoista miljardia. Viime vuonna Lapin kauppakamarin ja Lapin Matkailuelinkeinon Liiton tekemän arvion mukaan matkailun liikevaihto on pienenemässä puoleen suhteessa pandemiaa edeltävään aikaan. Työttömien määrän pelätään kasvavan matkailualalla 4 000 hengellä, ja yli 160 yritystä yhteensä 200 toimipaikassa uhkasi tuolloin olemassa olevan tilannekuvan mukaan ajautua konkurssiin tulevaan kesään elikkä kesäkuuhun 21 mennessä, ellei tilanteeseen saada nopeaa muutosta. Tiedän, että aivan näinä päivinä ollaan saamassa tarkennettua tilannekuvaa näiltä edellä mainituilta tahoilta. Pelkään pahoin, että tilanne on edelleen hyvin synkkä. Kotimaanmatkailun elpyminen on tärkeää koko kansantalouden kannalta, mutta kotimaiset matkailijat eivät pelasta eivätkä jatkossakaan pelasta niitä matkailuyrityksiä, joihin koronan isku kohdistuu voimakkaimmin. Lapin matkailusta lähes 70 prosenttia on kansainvälisiä matkailijoita, joulusesonkina heitä on yli 80 prosenttia, ja monien lappilaisten yritysten tuloksesta jopa 90 prosenttia syntyy nimenomaan kansainvälisestä matkailusta. Koska kansainvälinen matkailu on nyt täysin pysähdyksissä, ainoastaan nopeat hallituksen toimet voivat vaimentaa matkailualan kokemaa armoitonta taloudellista iskuja.

Arvoisa rouva puhemies! Hallitusta konkreettisiin toimenpiteisiin kannustaakseni olen laatinut lakialoitteen, jossa esitetään yhtenä laajasti kannatettuna keinona ravintola- ja mat-

Pöytäkirjan asiakko PTK 3/2021 vp

kailualan auttamiseksi yritysten edustusmenojen täysimääräistä vähennysoikeutta. Täysimääräisellä vähennysoikeudella olisi kahtalainen vaikutus elinkeinotoiminnan edistämiseksi: toisaalta se toisi kipeästi kaivattuja asiakasvirtoja matkailu- ja ravintola-alalle, ja samalla se toisi kaikelle suomalaiselle elinkeinoelämälle mahdollisuuden kuroa kiinni sitä uusien liikesuhteiden luomiseen tai entisten suhteiden säilyttämiseen ja parantamiseen syntynyttä vajetta, joka koronarajoitusten aikana on päässyt väistämättä syntymään. Tällä hetkellä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan verovähennyskelpoiseksi osioksi on asetettu 50 prosenttia edustusmenoista. Pitkittyneen koronapandemian ja talouskasvun mahdollistamisen vuoksi näissä olosuhteissa on enemmän kuin hyvin perusteltua muuttaa verovähennyskelpoisuuden osuus täysimääräiseksi, mitä sen tulisi tietysti olla noin muutenkin, mutta ainakin nyt.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Savola.

18.10 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Aivan aluksi minä haluan edustaja Auttoa kiittää tästä hyvästä lakialoitteesta. Tämä on äärimmäisen tarpeellinen. Tämä matkailun kurimus, mitä tästä koronasta on aiheutunut, ei kosketa pelkästään sitä Lapin maakuntaa, se on totta kai laajemminkin koko Suomen matkailua koskevaa. Senkin takia on hyvä, että mietitään niitä keinoja, jotka sitä piristysruisketta voivat matkailulle antaa. On kiistatta selvää, että yritykset eivät ole voineet edustaa samaan malliin kuin ovat aikaisemmin tehneet, eivät ole voineet asiakkaitaan viedä turistikohteisiin samalla tavalla kuin ovat aikaisemmin tehneet, ja vielä se, että nämä edustuskelpoiset menot eivät ole olleet kokonaan vähennettävissä, ei ainakaan ole nostanut halukkuutta tähän. Totta kai nämä tautikysymykset ovat näissä etusijalla.

On kuitenkin hyvä, että tämä hallitus on tehnyt lukuisia toimenpiteitä sen suhteen, että yritykset voisivat pärjätä tämän koronakriisin keskellä. On erilaisia tukipaketteja luotuna, mutta kyllähän tämän tyyppisille matkailuyrityksille, mitä Lapissa ja muuallakin päin Suomea toimii, asiakkaiden saaminen on se ainut keino saada todellista tuloa sinne omaan maakuntaan. Tilanne on kiistatta huolestuttava.

Tokikin myönteisiä piirteitä tässä on se, että siinä, mitä matkailua tehdään, kaikki raha pyörii tavallaan tässä kotimaan kulutuksessa, eli suomalaiset eivät sitten myöskään näitä elämyksiä lähde hakemaan maan rajojen ulkopuolelta tällä hetkellä. Mutta kyllähän meidän on päästävä siihen tilanteeseen, että saamme jälleen rajat auki ja turisteja myös ulkomailta. Se on globaali kysymys ja tämän pandemian voittamiskysymys, ja tämä rokote-asiahan tämän moninaisuudessaan ratkaisee.

Mikäli edustaja Autto olisi hoksannut kysyä tähän loistavaan lakialoitteeseen nimiä, olisi sen ilman muuta myöskin allekirjoittanut, mutta toivon tälle vilpittömästi menestystä valtiovarainvaliokunnassa, että tätä saataisiin eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

18.12 Heikki Autto kok: [Puhujan mikrofonin on kiinni]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto, mikrofonin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 3/2021 vp

Arvoisa rouva puhemies! Tosiaan tämä akustiikka on täällä niin hyvä, että sitä ei itse meinaa huomata, että mikrofoni ei ole päällä.

Mutta tosiaan, olipa mukava huomata, että meillä on yli hallitus—oppositio-ajan yhteistä tahtotilaa tässä edistää elinkeinojen toipumisedellytyksiä tosiaan tästä vaikeasta tilanteesta, jonka olemme yhdessä kohdanneet. Tässä mielessä näen tosi tärkeänä tämän edellä edustaja Savolan käyttämän puheenvuoron siitä, että yhdessä voisimme viedä asiaa eteenpäin. Ja korostan tosiaan sitä, että tämä ei ole ainoastaan matkailualalle tärkeää, vaan tämä on nimenomaan koko Suomen elinkeinoelämälle tärkeää, että siinä vaiheessa, kun suinkin rokotekattavuuskin alkaa olla sillä tasolla, että näitä rajoituksia voidaan poistaa, niin terveysturvallisuus edellä kun etenemme, niin voidaan kuitenkin vahvasti lähteä luomaan niitä tuiki tarpeellisia liikesuhteita, joilla sitten suomalaiset yritykset yhdessä pystyvät lähtemään siihen uuteen kasvuun, jota toivottavasti Euroopassa ja laajemminkin maailmalla tullaan näkemään, jotta sitten tulevien vuosien hyvinvoinnille on vahvaa pohjaa.

Ja tässä mielessä muistuttaisin tosiaan siitä, että Suomessa on todella monia vetovoimaisia matkailukohteita. Meidän ei myöskään kannata ujustella ollenkaan siinä, ettemmekö kutsuisi sitten myös maailmalta niitä kontaktejamme ja asiakkaitamme tänne ja kävisi vaikka Ähtäriässä tutustumassa esimerkiksi eläinpuistoon, jossa aika poikkeuksellisella tavalla esimerkiksi pandat, joita harvoissa paikoissa eri puolilla maailmaa on, ovat tällaisena vetonaulana. Elikkä tässä mielessä tämä ei ole vain Lapin asia, vaikka toki Lapin maakunnassa tietysti aivan erityisen suuri merkitys tällä matkailuelinkeinolla ihmisten työpaikkojen ja sitä myötä toimeentulon kannalta on.

Mutta on mukavaa, että asialle on kannatusta.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Reijonen.

18.15 Minna Reijonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tässä nousi esille elinkeinoelämä, matkailu ja verotus. On totta, että tämä koronakurimus tuntuu pahalle elinkeinopuolella ja matkailussa, mutta on myös huomioitava sitten se, että kun matkailu alkaa enemmän avautua, koronarajoituksia puretaan, niin jos siellä polttoaineverotuksessa polttoaineen hintoja korotetaan kovasti, niin voi käydä niin, että ihmiset menevätkin ulkomaille ja jättävät sen kotimaanmatkailun sitten vähemmälle. No se ei tietenkään Suomen kilpailukykyyn kannalta ole hyvä asia. Toivoisin, että hallitus kiinnittäisi huomiota siihen kilpailukykyyn ja elinkeinoelämään sillä tavalla, että näitä polttoaineen hintoja ja veroja mietittäisiin niin että näitä ei ainakaan tulevaisuudessa lisättäisi millään tavalla.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Savola.

18.15 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tähän edelliseen puheenvuoroon liittyen pitää sanoa, että huoli pois. Ne korotukset, mitä polttoaineverotukseen tulee, on tehty. Kyllä tämä huoli on yhteinen pitkien välimatkojen maassa. Ei polttoaineeseen tarvitse lisähintaa laittaa, kyllä ihmisten pitää liikkumaan päästä.

Mutta vielä itse tähän lakialoitteeseen liittyen: Kyllä meidän pitää ne keinot löytää siihen, että yrityksillä myöskin sitten tämän koronapandemian jälkeen on edellytykset tätä edustustoimintaa harjoittaa, jotta ne tätä myöten myöskin omaa liiketoimintaansa pystyvät edistämään ja tuovat sitten myöskin kokonaishyötyä matkailun kautta meidän kansantalou-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 3/2021 vp

teemme. Senkin vuoksi tämä vähennysoikeus näistä edustusmenoista on varmasti semmoinen buustaava tekijä.

Meidän kannattaisi ehkä laajemminkin miettiä niitä asioita, joilla me saamme sen piristysruiskeen talouteen nyt sitten tämän pandemian jälkeen, koska se on varmaa, että ihmiset haluavat kaiken kaikkiaan kuluttaa, on enemmän patoutunutta tarvetta matkustaa. Aivan niin kuin edustaja Reijosen puheenvuorossa oli se huoli, että matkustaminen tapahtuisi siinäkin tapauksessa kotimaassa, niin siihen meidän niitä keinoja pitää löytää. Tämä on minun mielestäni tietysti arvokasta, niin näitten aloitteitten myötä kuin muutoinkin, että hallitus—oppositio-rajojen yli voidaan tätä keskustelua käydä ja löytää niitä yhteisiä keinoja, joilla tämän maan taloutta saadaan paremmaksi.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.